

národní
úložiště
šedé
literatury

Bezpečnost práce je věcí každého zaměstnavatele a zaměstnance

Výzkumný ústav bezpečnosti práce
2022

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-456797>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 27.07.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

БЕЗПЕКА ПРАЦІ – СПРАВА КОЖНОГО РОБОТОДАВЦЯ ТА ПРАЦІВНИКА

ХІМІЧНІ РЕЧОВИНИ ТА СУМІШІ

Обов'язки роботодавця

Основне законодавство та інформація про хімічні речовини та суміші

Це законодавство потребує оновлення. Щодо назв юридичних документів, то даються скорочені тексти, а інформація надається у стислій формі.

- § Регламент Європейського парламенту та Ради (ЄС) № 1907/2006 "Про реєстрацію, оцінку, дозвіл та обмеження хімічних речовин" (так звана класифікація REACH)
- § Регламент Європейського парламенту та Ради (ЄС) № 1272/2008 "Про класифікацію, маркування та пакування речовин і сумішей" (CLP)
- § Закон № 350/2011 ЗВ. "Про хімічні речовини та хімічні суміші"
- § Закон № 541/2020 ЗВ. "Про відходи"
- § Закон № 224/2015 ЗВ. "Про запобігання серйозним нещасним випадкам"

Класифікація CLP: Небезпечній речовині або суміші надається клас небезпеки, що означає характер фізичної небезпеки, небезпеки для здоров'я або навколишнього середовища. У межах кожного класу небезпеки вводяться категорії небезпеки, що визначають серйозність небезпеки (у дужках нижче зазначений рівень у класі небезпеки).

Визначають 16 класів фізичної небезпеки: вибухові речовини (7); легкозаймісті гази (2); легкозаймісті аерозолі (2); окислювальні гази (1); гази під тиском (4); легкозаймісті рідини (3); легкозаймісті тверді речовини (2); самореактивні речовини та суміші (5); самозаймісті рідини (1); самозаймісті тверді речовини (1); самозігріваючі речовини та суміші (2); речовини або суміші, які при контакт з водою виділяють легкозаймісті гази (3); окислювальні рідини (3); окислювальні тверді речовини (3); органічні пероксиди (5); корозійні речовини (1).

Визначають 10 класів небезпеки для здоров'я: гостра токсичність (4); роз'днання/ подразнення шкіри (2); серйозні пошкодження очей/ подразнення очей (2); респіраторна або шкірна сенсibiliзація (2); мутагенність статевих клітин (2); канцерогенність (2); репродуктивна токсичність (3); специфічна токсичність для органів-мішеней - одноразовий вплив (3); специфічна токсичність для органів-мішеней - повторне вплив (2) та небезпека при вдиханні (1).

Небезпека для навколишнього середовища містить один клас небезпеки: гостра водна токсичність (1), хронічна водна токсичність (4). Регламент встановлює додатковий клас небезпеки ЄС – небезпека озонового шару без зазначення категорій небезпеки.

Для інформування про можливу небезпеку хімічних виробів відповідно до класифікації та маркування Регламенту CLP ЄС 1272/2008 використовують спеціальні символи, які наносять на етикетки упаковок.

Піктограми небезпеки відповідно до Регламенту Європейського парламенту та Ради (ЄС) № 1272/2008

Кожному класу та категорії небезпеки присвоюються стандартні фрази про небезпеку (H-фрази), які описують характер небезпеки небезпечної речовини або суміші, включаючи, за необхідності, ступінь небезпеки. У деяких випадках ці стандартні фрази про небезпеку також містять додаткові фрази про небезпеку (EUN). Також надаються заходи безпеки (P-фрази), які описують рекомендовані заходи для мінімізації або запобігання несприятливих наслідків, викликаних впливом небезпечної речовини або суміші. Ці P-фрази поділяються на п'ять груп: загальні застереження, профілактика, реакція, зберігання та утилізація. Більше інформації

про небезпечну хімічну речовину або суміш є в паспорті безпеки (Додаток II до Регламенту Комісії (ЄС) № 453/2010).

БЕЗПЕКА ПРАЦІ – СПРАВА КОЖНОГО РОБОТОДАВЦЯ ТА ПРАЦІВНИКА

Основне законодавство та інформація про зобов'язання роботодавця щодо хімічних речовин та сумішей

Директива Ради 98/24/ЄС, по забезпеченню безпеки й охороні здоров'я працівників на робочому місці при наявності ризиків від дії хімічних речовин

Директива Ради 2004/37/ЄС, щодо захисту працівників від ризиків, пов'язаних із впливом канцерогенів або мутагенів на виробництві, яка ґрунтується на Директиві Ради 89/391/ЄЄС про запровадження заходів щодо заохочення покращення безпеки та здоров'я працівників

Закон № 262/2006 Зб., трудовий кодекс:

Роботодавець зобов'язаний

- ✓ забезпечити безпеку щодо ризиків при виконанні робіт
- ✓ створити безпечні умови праці
- ✓ виявити небезпечні фактори та процеси виробничого середовища, їх причини та джерела, оцінити ризики та вжити заходів щодо їх усунення
- ✓ здійснювати контроль рівня безпеки та охорони праці
- ✓ вживати заходів щодо обмеження наслідків ризиків
- ✓ вживати екстрених заходів
- ✓ виконувати зобов'язання щодо класифікації робіт
- ✓ забезпечити необхідне навчання
- ✓ забезпечити працівників засобами індивідуального захисту
- ✓ виконувати зобов'язання при нещасних випадках на виробництві та професійних захворюваннях
- ✓ зберігати відповідну документацію

Працівник має право

- ✓ на забезпечення безпеки і охорони праці (БіОП)
- ✓ бути проінформованим щодо ризиків з безпеки
- ✓ відмовитися від виконання робіт, що загрожують його життю чи здоров'ю

має право і обов'язок

- ✓ сприяти створенню безпечних умов праці

має обов'язок

- ✓ дбати про власну безпеку та здоров'я, а також про безпеку та здоров'я працівників
- ✓ взяти участь у навчанні
- ✓ пройти медичні огляди
- ✓ дотримуватись законодавчих та інших нормативних актів та інструкцій для забезпечення БіОП
- ✓ дотримуватись робочих процедур та відповідних вимог
- ✓ дотримуватись заходів щодо речовин, що викликають звикання
- ✓ повідомити про недоліки на робочому місці, про можливість аварійних ситуацій, дефектів і несправностей
- ✓ повідомити про нещасний випадок на виробництві тощо

Закон № 309/2006 Зб., про забезпечення додаткових умов безпеки та охорони праці на виробництві встановлює обов'язки щодо:

- ✓ знаків безпеки, маркування та сигналів
- ✓ факторів ризику умов праці
- ✓ роботи на контрольованих територіях
- ✓ заборони виконання певних професійних робіт
- ✓ спеціальних навичок

Закон № 258/2000 Зб., про охорону здоров'я визначає:

- ✓ питання категоризації робіт на 4 категорії
- ✓ питання, що стосуються ризикованої роботи
- ✓ зобов'язання щодо поводження з небезпечними речовинами та хімічними сумішами
- ✓ питання щодо професійної компетентності

Постанова Уряду № 361/2007 Зб., визначає умови охорони здоров'я на робочому місці:

- ✓ фактори ризику умов праці
- ✓ охорона здоров'я працівників
- ✓ найбільш відповідні умови та вимоги щодо БіОП
- ✓ гігієнічні межі хімічних речовин

Постанова Уряду № 101/2005 Зб., щодо більш детальних вимог до робочого місця

Постанова Уряду № 375/2017 Зб., про зовнішній вигляд, розташування та конструкцію знаків безпеки, маркування та про введення сигналів

Постанова № 428/2004 Зб. про набуття професійної компетентності щодо поводження з небезпечними високотоксичними хімічними речовинами

Постанова № 432/2003 Зб., встановлює умови віднесення робіт за категоріями, граничні значення показників біологічного впливу, умови забору біологічного матеріалу для проведення випробувань на біологічне опромінення та вимоги до звітності робіт з азбесту та біологічних агентів

Постанова № 180/2015 Зб., про заборонені роботи та робочі місця

ČSN ISO 45001 (010801) Системи управління охороною праці

У цьому документі визначено вимоги до системи управління охороною праці та наведено інструкції щодо її застосування, що дає можливість організаціям забезпечити безпечні та здорові робочі місця, запобігти нещасним випадкам на виробництві та ушкодженням здоров'я, а також активно підвищувати показники охорони праці.

ČSN ISO 31000: 2018 Управління ризиками відповідно до нового стандарту

Цей документ дає рекомендації щодо управління ризиками, яким піддаються організації у будь-якій діяльності.